

den tydfte Kriminalproceslov af 1ste Februar 1877 — som Proceskommissionen udtaler, at den i saa høi Grad har set hen til. Det er mig heller ikke bekjendt, at det har noget Forbillede noget andetsteds. Med Hensyn dernæst til Forsvaret forholder det sig ikke saaledes, at Lovforslaget altid møder med en Forsvarer. Det principielle Standpunkt er dette, at den Anklagede selv maa sørge for at antage en Forsvarer, om han vil have en saadan og anser det fornødent i sin Sags Interesse. Fra dette principielle Standpunkt er der, saavidt jeg har opfattet det — Reglen derom indeholdes i § 48 — kun gjort 3 Undtagelser. Den første er den, at der bekliffes den Anklagede, saafremt han ikke selv har valgt en Forsvarer, en saadan i Nævningsager. Den anden Undtagelse er, at en bekliffet Forsvarer i Mangel af en antaget ligeledes skal møde, naar der er Spørgsmaal om under Sagen at lægge Besslag paa den Sigtede Formue, og den tredje Undtagelse fra Lovens Hovedprincip, som jeg nævnte, er endelig den, naar Retten ellers finder, at det efter Sagens Omstændigheder ikke er overflødig, at der bekliffes den Anklagede en Forsvarer. Jeg er fuldtommen enig i Lovens Hovedprincip, at man skal give den Anklagede frie Hænder til selv at vælge sin Forsvarer, dersom han passer dette, men paa den anden Side maatte jeg dog anse det for ønskeligt, at der i ikke saa lidt større Omfang, end Lovforslaget tilfigter, sørges for, at der bekliffes en Forsvarer for den Anklagede, hvor han ikke selv har valgt eller antaget en saadan. Det forekommer mig at svare baade til Retfærdigheden og til de processuelle Former, at, hvor der møder en Anklager, skal der ligeledes ialtsald i Reglen og med saa Undtagelser møde en Forsvarer. Med Hensyn dernæst til det Spørgsmaal, om Lovudkastet er gaaet til at borttage fra Dommeren disse to Virksomheder, som det i Motiverne siges ere uforenelige med hans Stilling som Dommer, nemlig Virksomhederne som Anklager og som Forsvarer, da kommer jeg til den store Dissens, som paa Lovforslagets § 231 har fundet Sted, saaledes som Proceskommissionens Udcast foreligger, mellem et Flertal af Proceskommissionens Medlemmer og et Mindretal af denne, et Mindretal, bestaaende af 3 Medlemmer af Proceskommissionen, nemlig den høitærede Justitsminister (Nellemann), det ærebe Medlem for Kjøbenhavn's 5te Valgkreds (Woss) og et tredje Medlem af Proceskommissionen, som ikke er Medlem af dette Thing, nemlig nuværende Overretsassessor Nyholm. Saavidt jeg nu har været istand til at opsatte den Meningsforskjel, og den principielle Meningsforskjel, som her har været mellem Flertallet paa den ene Side og Mindretallet paa den anden Side af Proceskommissionens Medlemmer, saa er Forskjellen omtrent denne: Flertallets Standpunkt er dette, at naar Sagen er indbragt for Dommeren, saa skal det

principielt paahvile ham ligesom hidtil at drage Omfarg for af egen Drift og med alle til hans Raadighed staaende Midler, saavidt fornødent gøres, at alle Oplysninger fremkomme i Sagen baade dem, der kunne tale for, og dem, der kunne tale imod, at den Sigtede har begaaet den Forbrydelse, han er sigtet for. Man beholder saaledes efter Flertallets Ordning i det væsentlige den hidtil bestaaende Inquisitionsmaxime, om det end ikke er udelukket, at Dommeren i den Virksomhed, som han har at udfolde baade som Anklager og Forsvarer, kan tage Hensyn til Andragender, som rettes til ham fra Parterne, det vil sige Politimesteren paa den ene Side og den Sigtede paa den anden Side. Mindretallets Standpunkt har jeg opfattet saaledes, at dette principielt vil foretage en virkelig Udskillelse fra Dommerfunktionen af Virksomheden til at frembringe og fremdrage de Oplysninger i Sagen, som skulle tjene dels for dels imod den Anklagede, og overdrage denne Virksomhed til selve Parterne, saaledes at Dommeren omtrent paa den Maade, som nu finder Sted i vor civile Proces, kun har at bevilge de forskjellige Ansønde og dermed i Forbindelse staaende Skridt, som Parterne andrage paa at faae Tilladelse til at foretage, om det end ikke er udelukket, at Dommeren ogsaa undtagelsesvis, hvor han anser det for fornødent, selv udvikler nogen Virksomhed baade i Forsvarets og i Anklagens Interesse. Med Hensyn til dette Mindretal skal jeg tillade mig at henholde mig til afskillige Udtalelser, der findes fra samme i de Motiver, som ledsage Proceskommissionens Udcast. Det hedder blandt andet i disse, Side 99: „Men Mindretallets Standpunkt er dette, at der ikke bør indrømmes det inquisitoriske Princip under Forundersøgelsen en større Plads, end der virkelig kan siges under de givne Forhold at være en Nødvendighed, og denne Grændse overskrides formentlig i Flertallets Forslag til § 231. Efter dette er Inquisitionsprincipet stadig det herskende og aldeles overveiende under Forundersøgelsen. Mindretallet ser ikke i Kapitlets øvrige Bestemmelser en tilstrækkelig Nødvægt mod, at Forundersøgelsen efter denne Ordning bevarer de væsentligste, med Inquisitionsprincipet overhovedet, nemlig at det tillægger Dommeren en Funktion som Anklager, der er i Strid med Dommerens naturlige Stilling og berøver den Sigtede den Garanti, som Retfærdigheden byder at give ham, at den, han staar for som Dommer, ikke blot kaldes saa, men virkelig er det“. Det hedder fremdeles lidt længere nede paa samme Side: „Det maa fremdeles erindres,